

Consiliul Satesc Cojusna

**NOTA
INFORMATIVĂ
LA PROIECTUL
BUGETULUI**

.....

PE ANUL

2025

1. INTRODUCERE

În atenția consilierilor satului Cojusna, conducătorilor de instituții publice finanțate din bugetul local și societății civile se propune spre examinare și discuții proiectul bugetului local pe anul 2025.

Proiectul bugetului pe anul 2025 este elaborat conform cadrului legal și altor acte normative, care reglementează aspectele bugetar-fiscale.

La baza proiectului de buget au stat prognoza resurselor bugetului local pe anii 2023-2024 și obiectivele politicii fiscale pe anul 2025.

De asemenea, au stat prioritățile de politici care derivă din Programul de activitate a Consiliului local, alte documente de politici și strategii sectoriale, precum și acordurile semnate. Totodată, s-a ținut cont de cadrul legislativ în vigoare și toate actele normative adoptate în anul 2024, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2025.

Prezenta notă informativă oferă detalii cu privire la structura bugetului local și conține principalele descrieri ale particularităților elaborării proiectului de buget pe anul 2025 și estimările pe anii 2026 – 2027.

Schimbările majore valorificate, care au ghidat procesul de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2025:

La baza elaborării proiectului bugetului local au stat prognoza bazei impozabile, datele Direcției Deservire Fiscală, datele Direcției Raionale de Statistică, analiza tendințelor, ca urmare a implementării politicii bugetar-fiscale pentru anii 2023, scontat 2024, obiectivele politicii bugetar fiscale pe anul 2025, Serviciul de Colectare a Impozitelor și taxelor locale.

Totodată s-a ținut cont de deciziile Consiliului locala adoptate, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2025.

În aceste condiții, în proiectul bugetului local pe anul 2025, un accent deosebit este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritarii programelor de cheltuieli și direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar al APL.

Obiectivul bugetului local pe anul 2025 constă în asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului local la nivel acceptabil de resurse locale în condițiile limitării riscurilor implicate, totodată creând condiții pentru buna activitate a Instituțiilor Publice și realizarea activităților planificate asigurând finanțarea ritmică, menținând echilibrul bugetar.

2. INDICATORII BUGETARI

Proiectul bugetului pe anul 2025, este estimat la venituri în sumă de 36250.0 mii lei și cheltuieli în sumă de 36650.0mii lei, cu un sold bugetar de -400.0 mii lei.

Indicatorii bugetului local sunt expuși în anexe a proiectului de Decizie.

Sinteza indicatorilor principali ai bugetului local: venituri, cheltuieli, soldul bugetului și sursele de finanțare – sunt reflectate în anexa nr.1 la proiectul Deciziei.

În scopul facilitării examinării proiectului, precum și pentru a pune la dispoziție o informație mai detaliată decât cea prevăzută în proiectul deciziei și anexele la el, la prezenta notă informativă sunt atașate, ca material adițional, inclusiv tabele privind propuneri de buget pentru anul 2025 și estimările pe anii 2026-2027 elaborate pe bază de programe și performanțe, prin stabilirea unor indicatori de performanță măsurabili.

La elaborarea proiectului de buget s-a ținut cont de necesitatea asigurării unui echilibru bugetar, prin încadrarea cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, fără a admite crearea datoriilor în sistemul bugetar.

3. ESTIMĂRILE BUGETULUI LOCAL

3.1. Veniturile bugetului local

În anul 2025 la bugetul local se preconizează acumularea veniturilor în sumă de 34450.0 mii lei, fiind în creștere comparativ cu suma aprobată pe anul 2024 cu 35 puncte procentuale.

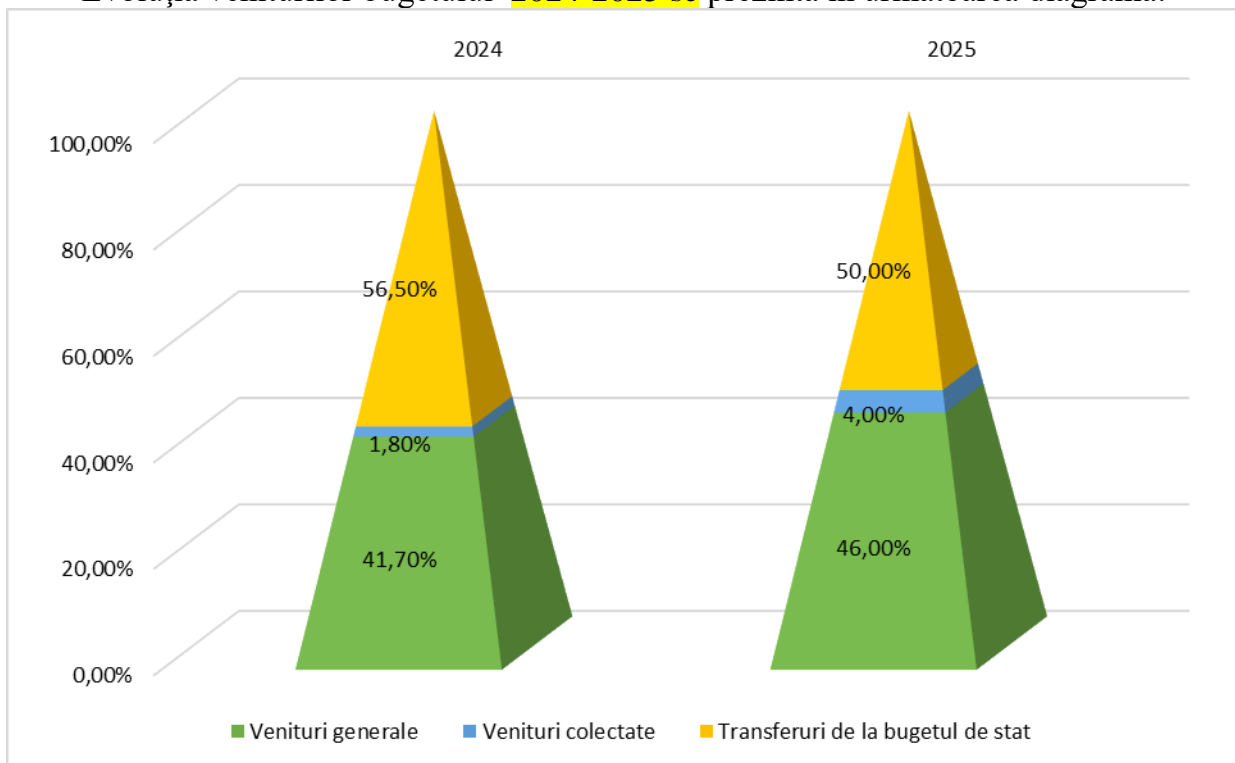
În suma totală a veniturilor bugetului sunt integrate veniturile obținute din impozite și taxe, venituri colectate ca urmare a prestării serviciilor cu plată, transferuri de la bugetul de stat.

Evoluția principalelor indicatori de resurse a bugetului local pe anii 2024-2025 se prezintă în următorul tabel:

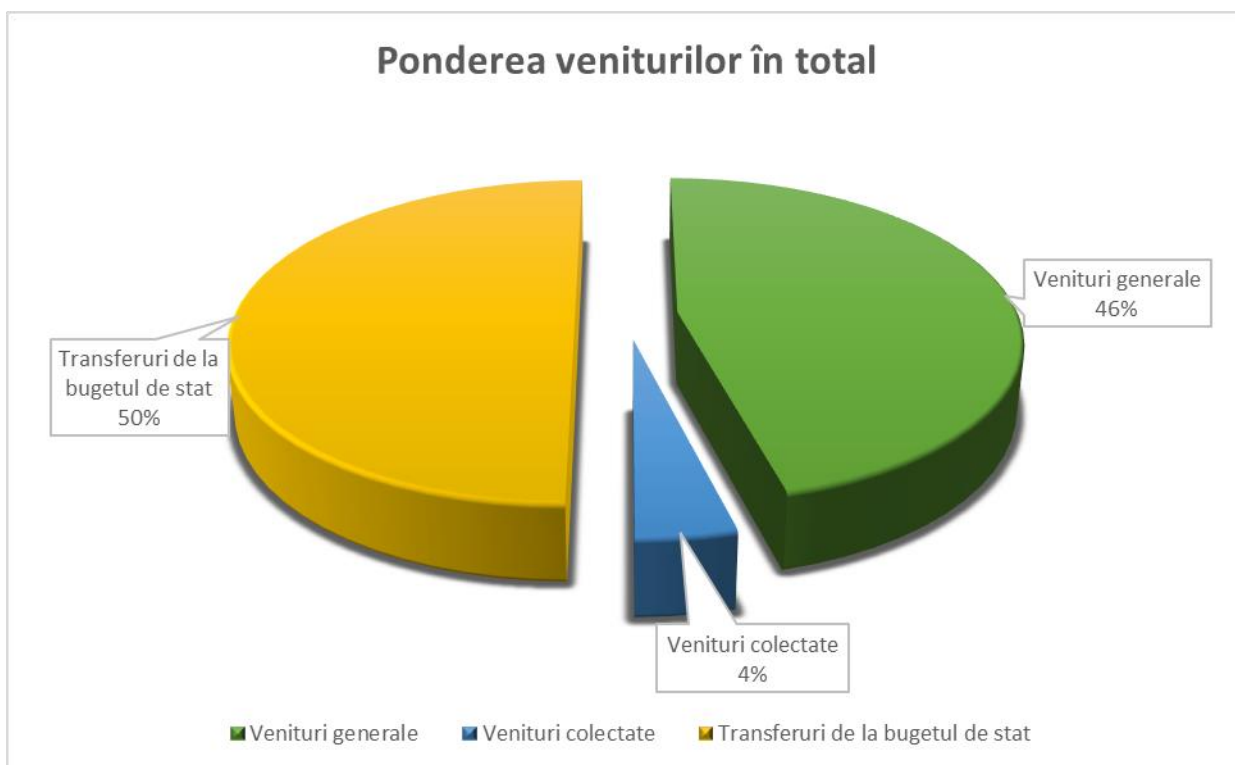
(mii lei)

	Aprobat 2024	Proiect 2025	Devieri proiect/aprobat	
			suma	%
Venituri generale	11229.3	16679.7	5450.4	148.5
Venituri colectate	485.0	1439.9	9454.9	296.9
TOTAL transferuri	15185.7	18130.4	2944.7	119.4
<i>inclusiv:</i>				
Transferuri cu destinație generală	3097.3	3147.3	50.0	101.6
Transferuri cu destinație specială	12088.4	14983.1	2894.7	123.9
TOTAL venituri	26900.0	36250.0	9350	134.8

Evoluția veniturilor bugetului 2024-2025 se prezintă în următoarea diagramă:

Prognoza încasării veniturilor pe anul 2025 și ponderea tipurilor de încasări în totalul părții de venituri a bugetului local se prezintă în următoarea diagramă:

În cuantumul veniturilor bugetului local prognozate pentru anul 2025 partea preponderentă - 50,1 la sută sau 18310.4 mii lei o dețin transferurile de la bugetul de stat, cu o creștere față de anul 2024 de 19,4 la sută sau cu 2944.7 mii lei.

1. Defalcări de la veniturile generale de stat în sumă de 14091.9 mii lei, din care:

- 1.1. Impozitul pe venit de la persoanele fizice (IVPF) cota procentuală constituind 100% din totalul IVPF calculat în localității. (1111) 14091.9 mii lei, inclusiv: impozitul pe venitul reținut din salariu 12500.0 mii lei, impozitul pe venitul persoanelor fizice declarat și/sau achitat 1318.7 mii lei și impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosința a proprietății imobiliare 250.0 mii lei.
- 1.2. La planificarea impozitului pe venit reținut din salariu (111110) s-a luat în considerație dinamica încasărilor pe acest compartiment pe anii 2022-2023 și estimările scontate pentru anul 2024, politicile statului salariale în sectorul real și bugetar.

Cotele și scutiri personale anuale pentru estimarea sumei impozitului pe venit reținut din salariu

Fondul de remunerare a muncii prognozat pentru anul 2025 se estimează în marime de 17106.7mii lei, cu 113 mediu scriptic de angajați de persoane si 129.1 unitati de personal.

2. **Veniturile proprii si defalcari din impozite** în sumă de 16679.7mii lei, se prezintă după cum urmează (anexa nr.2).
3. **Transferuri primite între bugetul de stat si bugetul local** în sumă de 18130.4 mii lei, se prezintă după cum urmează (anexa nr.2).

3.2 Cheltuielile bugetului

Pentru anul 2025, cheltuielile bugetului local se estimează în sumă de 36650.0 mii lei, cu o creștere de 7950.0 mii lei față de prevederile bugetare aprobate pentru anul 2024.

La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2025 și estimărilor pe anii 2026-2027, instituțiile - beneficiarii de alocații s-au condus de:

- actele normative și legislative, strategiile și programele care reglementează activitatea ramurilor (domeniilor) respective;
- angajamentele de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anilor planificați (majorarea salariilor în anii precedenți, rambursarea împrumuturilor recreditate);
- volumul veniturilor colectate de instituțiile bugetare;
- actele legislative și normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii (cu modificările și completările ulterioare).

La planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor s-a ținut cont de tarifele curente, precum și de necesitatea aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

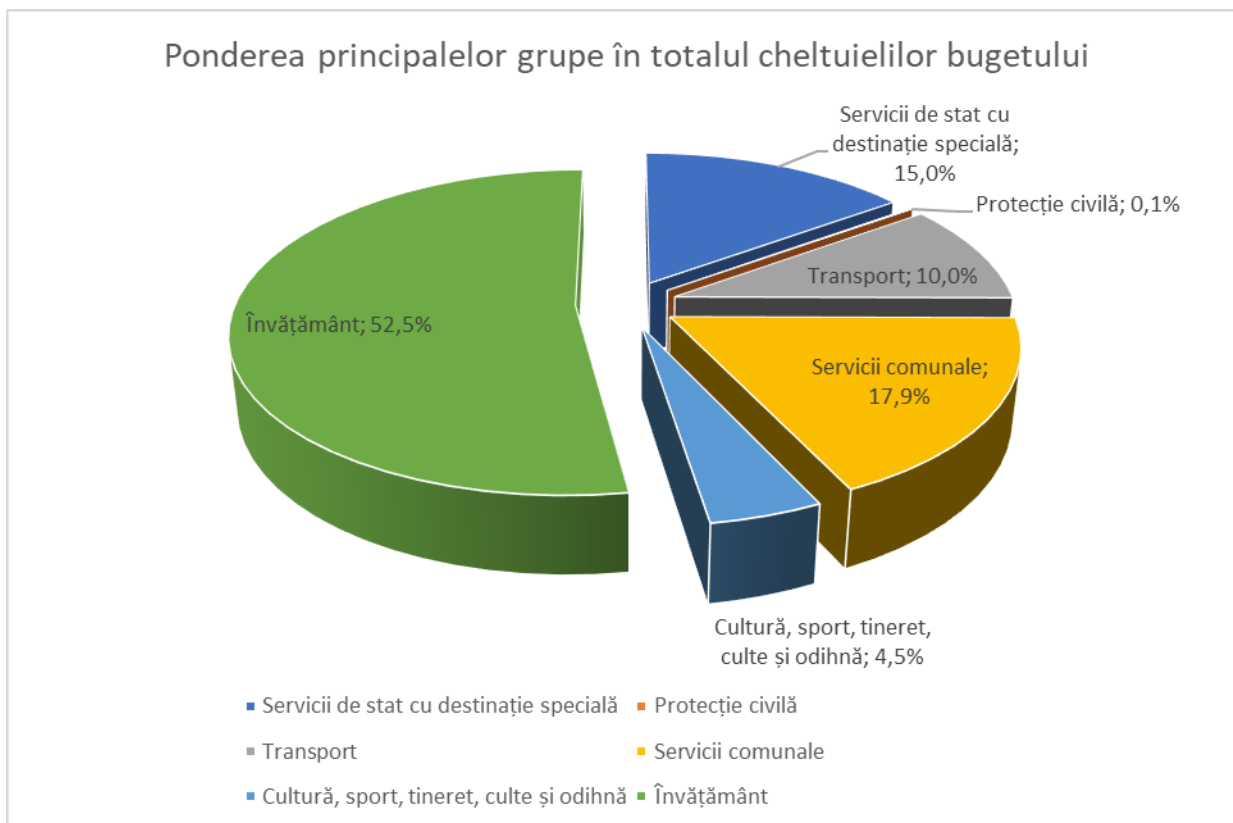
**Structura instituțiilor publice întreținute din mijloacele bugetului local
se prezintă în următorul tabel:**

Nr. d/o	Denumire	Total bugetul raional			
		numărul instituțiilor	numărul unităților	inclusiv:	
				Femei	Bărbați
1	2	3			4
1	Aparatul primarului si servicii de suport	7	31.5	13	10
2	Gradinite	2	72.5	54	13
3	Scoala de Arte	1	20.1	11	6
4	Biblioteca	1	1.5	2	
5	Casa de cultura	1	3.5	4	
TOTAL		12	129.1	84	29

4. CHELTUIELI ÎN CADRUL GRUPELOR FUNCȚIONALE PRINCIPALE

Evoluția cheltuielilor bugetului local pe anii 2023-2025 pe principalele grupe funcționale în valoare nominală și ca pondere în total cheltuieli se prezintă:

Denumirea grupelor principale	Gr. pr	2023 executat		2024 aprobat		2025 proiect	
		suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
Servicii de stat cu destinație generală	01	-905.2	-3.4	3440.3	12.8	5440.5	15.0
Protecție civilă	03	55.9	0.2	65.0	0.2	37.0	0.1
Transport	04	4281.6	16.3	4125.3	15.3	3622.5	10.0
Servicii comunale	06	6857.8	26.0	5191.0	19.3	6482.0	17.9
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	1342.6	5.1	1356.9	5.0	1616.6	4.5
Învățământ	09	14159.6	53.9	12721.5	47.4	19051.4	52.5
Protecție socială	10	494.8	1.9				
TOTAL		26287.1	100.0	26900.0	100.0	36250.0	100.0

Structura bugetului local conform clasificăției economice se reflectă în tabelul nr.1 la Nota informativă a proiectului de Decizie.

Ponderele esențială în volumul cheltuielilor bugetului local estimate pentru anul 2025 revine cheltuielilor de personal, ce constituie 17106.7mii lei sau 46.8 la sută din totalul cheltuielilor.

Cu referire la compartimentul “**Cheltuieli de personal**” informăm că, la elaborarea proiectului bugetului pe anul 2025 s-a ținut cont de următoarele măsuri în domeniul retribuirii muncii:

**Analiza cheltuielilor de personal estimate pentru anul 2025 în prisma funcțiilor
se prezintă în următorul tabel:**

Denumirea grupelor principale	Gr. principala	Total cheltuieli	inclusiv	Pondere ch.personal în total cheltuieli
			cheltuieli de personal	
1	2	3	4	5=4/3*100
Servicii de stat cu destinație generală	01	5440.5	4541.5	12.5
Protecție civilă	03	37.0		
Transport	04	3622.5		
Servicii comunale	06	6482.0		
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	1616.6	662.5	1.8
Învățământ	09	19051.4	11902.7	32.9
TOTAL cheltuieli		36250.0	17106.7	47.2

Cheltuieli în cadrul grupelor functionale principale

1. Servicii de stat cu destinație generală (*grupa funcțională O1*)
2. Protecție civilă (*grupa funcțională O3*)
3. Transport (*grupa funcțională O4*)
4. Gospodăria de locuințe și gospodăria comunală (*grupa funcțională O6*)
5. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă (*grupa funcțională O8*)
6. Învățământul (*grupa funcțională O9*)
7. Protecție socială (*grupa funcțională O10*)

5. BUGETE PE PROGRAME ȘI PERFORMANȚĂ

Bugetarea fundamentată pe programe și performanțe este elaborată în temeiul Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 209 din 24 decembrie .

Bugetarea pe bază de programe este în strânsă legătură cu planificarea bugetelor pe termen mediu, deoarece majoritatea politicilor au o durată mai mare de un an.

Bugetele pe programe cuprind toate resursele bugetare.

Proiectul bugetului local pe programe pentru anul 2025 este expus în anexa nr.3 la proiectul de decizie

Proiectul bugetului local pe anul 2025 asigură buna funcționare a instituțiilor bugetare.

Tabele la Nota informativă

- Tabelul nr.1.** Structura bugetului local conform clasificăției economice.
- Tabelul nr.2.** Veniturile bugetului local conform clasificăției economice.
- Tabelul nr.3.** Cheltuieli bugetului local conform clasificăției funcționale.
- Tabelul nr.4.** Informație privind efectivul de personal pe instituțiile finanțate din bugetele locale.
- Tabelul nr.5** Norma Alimentatiei.